

Nedėldienio Skaitymas.

NEDELINIS LAIKRAŠTIS.

Apmokėsnis: su prisiuntimu metams 2 rub.
pusmečiui 1 rub.
be prisiuntimo metams 1 rub. 40 kap.
pusmečiui 70 kap.

Rėdaktija Kaune.

REDAKTORIUS IR LEIDĖJAS

kunigas pralotas Antanas Karosas.

◀◆◆ Už atskirą numerį 4 kap. ◆◆▶

Už apgarsinimus imama nuo eilutės arba jos vietos ant paskutinio puslapio 20 kap.

№ 36.

Kaunas. 22 rugpjūčio (4 rugsėjo) mėn. 1906 m.

Pirmi metai.

NEUŽMUŠK!

Vargiai buvo kadanors pasaulėj tiek žmogų-dysčių, kiek dabar. Nerasi beveik laikraščio numerio, kur nebutų rašoma apie šaudymus, bombas. Ant klausimo: kas girdėt? dažniausia gauni atsakymą: šiandien užmuštas tapo tas ir tas, vakar—anas ir tt. Pirmas pirmųjų tėvų sunus Kainas užmušė savo brolių Abelį ir nuo to laiko Kainų gyminė auga ir plėtojasi visur: pilni tų Kainų didieji mūsų miestai, netruksta jų ir mažesniuose, pagaliaus net ir ramiuose ikiol kaimuose pradeda atsirasti savi Kainiukai. Visi jie vienokio budo, vienokio persitikrinimo. Dievo jie nepripažįsta, žmogų už gyvuolį laiko ir per tai žmogžydystės už nuodemę neskaito. Dievas pasakė: neužmušk! Jie tą amžiną teisybės įstatymą atmainė ir pakeitė naujos teisybės įstatymu: užmušk! Na, ir eina dabar žudynės po visą Rosijos viešpatiją: juo didesnis miestas, juo daugiau jame kasdien žmogžudysčių. Kur tik nukreipi ausį, tuoj girdis velniškas šauksmas: mušk, užmušk! Ypač dažnai girdis tie šauksmai nuo Lenkijos pusės. Ponai lenkai tame dalyke prašoko pačius rusus; net pačiam Peterburge nebuvo tiek žmogžudysčių, kiek Varšuvoj paskutiniam laike; tas puikus Lenkijos sostamietis anot pačių lenkų, virto dabar stačiai plėšikų ir žmogžudžių lizdu.

Tiesa, ir seniau buvo žmogžudžiai, bet jie nedirsdavo girties savo darbu; draugija taipogi kiekvieną žmogžudį žmogžudžiu ir vadindavo. Dabar ir tame dalyke įvyko atmaina. Paklausk suimtąjį šiandien žmogžudį ar jis pripažįsta kaltas esąs užmušęs žmogų? o išgirsi atsakymą: tiesą, tą žmogų aš užmušiau, bet prie kaltės neprispazįstu, nes užmuštasis buvo valdžios šalininkas, o aš revoliucionierių!

Taip revoliucijos vardu esti viskas teisinama. Išplėšė kas banką—sakosi padaręs tai revoliucijos labui; apvogė krasą—irgi revoliucijos labui; užmušė

kas įtartą žmogų—ir tai revoliucijos labui! Kaip seniau dievaičio Molocho garbei pagonis degindavo gyvus kudikius, taip dabar tokiu kraujageriu dievaičiu yra pas mus revoliucija. Jai ir turtą atiduok, ir gyvasties nesigailėk ir artimą užmušk! Ir tą tai dievaitį stato ponai revoliucionieriai vietoj Jezaus Kristaus už mus mirusio, dėl mūsų savo kraują praliejusio!..

Broliai lietuviai, susipraskit! Yra Dievas, kurs žmogų sutvėrė; tebėra ir jo neatmainomas įstatymas: neužmušk! Tatai ar draugas, ar priešas, ar lietuvis, ar rusas—nėvieno žmogaus neprivalai užmušti. O jei užmušei, tai esi žmogžudys ir ant viso gyvenimo pasiliksi žmogžudžiu. Artimo kraujo tavo rankomis pralieto nenuplausei jokių budu; prilips jis prie dušios tavo ir išdegs joje amžiną Kaino dėmę. Su ja tu gulsi ir kelsies, jos jokiais šio gyvenimo meilumais nenuvysi; nuolat ji bus su tavimi, nuolat ji šauks ant tavęs: žmogžudy! Ir nors tavę visi didvyriu vadintu, nors tavo vardą į padanges keltu, nors tau gyvam braugų paminklą pastatytu,—nieko tai nemačys: pasiliksi kuo buvai, nuolat sąžinėje girdėsi netilstantį šauksmą: žmogžudy! Ir nors teisinsiesi tuo, jog užmuštasis buvęs niekai žmogus, jog daug pikto butu ilgiau gyvendamas padaręs ir jog per tai buvęs tikrai mirties vertas, tečiau nieko tai tau nepadės; tu sakysi savo, o sąžinė—savo; tu sakysi: aš nekaltas, o sąžinė šauks: ne tiesa, esi kaltas, esi žmogžudys, mes užmušei žmogų, praliejai artimo kraują, peržengei amžiną įstatymą: neužmušk!

Neklausyk tat, meilutis skaitytojau, tų, kurie sako: eik, užmušk aną brudą žmogų! Klausyk visad Dievo, kurs aiškiai prisakė: neužmušk!

Neužmušk tatai niekad, nes užmušti žmogų jokios neturi teisės!

Neužmušk, nes tai baisi nuodemė!

Neužmušk, idant ir pats nepasiliktumei užmuštas!..

Jei žmogus brudas—Dievas jį nubaus: jei tavo

jautą skriaudžia, susilauks dar didesnės baismės. Bet jį teisti palikk Amžinam Teisėjui! Tujen gi niekados nesisavink teisėjo priedermę, o dar labjaus—nebuk **budeliu!**

Neužmušk!...

Druskius.

Sveikata.

(Kunigo Geručio)

T a s a.

7. Šviesa.

Yra sakoma: Kur saulė įeina, ten daktaras neina. Ta patarlė nurodo, juog saulė yra didelė mūsų sveikatos daktarka. Ir, jeigu mums stinga malonių saulės spindulių, tai butinai prisieina apsirgti. Kalbant apie šviesą, reikia visuomet manyti saulės šviesą, po kurios begalinės įtekmės—stačiai, ar kam tarpininkaujant—stovime ir mes, ir visas pasaulis. Šviesą mes regime kaipo įpatingą judėjimą neapsakomai smulkutyčių etero *) dalyčių, kurios pripildo pasaulio ruimą ir visus sutvėrimus. Tai yra teippat, kaip balsas kad yra įpatingas judėjimas oro, kurs skamba mūsų ausyse.

Svarbybę ar tai dienos šviesos, ar tai saulės nėra galima palyginti nė su kuomi. Dienos ir saulės šviesa leidžia mūsų akims pažinti tikrą daiktų stovį, leidžia mums drąsiai kraipytis vienur ir kitur, apsaugoja mums nuo užsigavimo, nuo netikėto kuno pavojaus.

Zvėrių, medžių ir žolių karalystė tunka tik po įtekmės saulės šviesos. Kiek tai pasislėpusių žolių tykauja par visą žiemą, par jos trumpas ir ukanas dienas, kuomet išauš pavasaris ir žibterės nors truputį saulutė! Ir še, saulutė žibterėjo. Tuoju viskas pažaliuoja, ima žydėti. Viskas pradeda dažytis margai, šoka augti ir klestėti. Dagi kaikurios gėlės (žiedai) seka saulės bėgi, grėžias ten, kur saulė eina. Tos žolės, kurios negauna saulės šviesos, vysta, vandenėja, nustoja savo spalvos (varsvos), nors butu išdygusios geroje, pakaktinai įtreštoje žemėje. Taigi, viskas priguli ant žemės nuo saulės šviesos. Jeigu saulė umai užgestu, patį žemė tuoju sušaltu, visi sutvėrimai sustingu ir numirtu. Kaip be oro nėra gyvybės, teippat ir be šviesos. Saulė gaivina kaip žmogų, teip zvėrelius ir visokius augmenis. Gailu, juog žmogus nevisuomet moka naudotis malonia šviesos įtekmė savo sveikatai!

Jokia esybė, tuo labjau sveikas žmogus, negali apsieiti be malonios įtekmės saulės šviesos. Tas, kurs jieško tamsybės ir laukia prietemos, yra tikrai sergas. Ir vėl tas, kurs ilgėjas šviesos ir saulės, e negali judviejų sulaukti, ima sirgti. Jei išturi nesirgęs,

*) Eteras—yra keistas skystimas, kurs pripildo visą pasaulį.

tad negu turi plieno ir geležies sveikatą, kuri įveikia pabuti par kokį laiką be šviesos.

Kaip tai prislėgia jautrų žmogaus upą trumpos, dujotos ir ukanotos rudens dienos! Ir vėl kaip mes pralinks mėjame, ledams ir sniegui nutirpus, pamatę seniai beregėtą saulutę, išvydę žalią pavasario veją! Drauge su pavasario saulėtomis dienomis grįžta mūsų krutinė ramybė, linksmybė ir viltis. Nors pirma butume rankas nuleidę, atgalios randas noras darbutis ir veikti. Ne tik kunas, ale ir žmogaus dvasia atjaučia didelę saulės šviesos įtekmę. Šviesa suvienyta su oru, vandeniu ir užsilaikymu valgyje ir gėrale, krutėjimas ir ramybė, gali išgydyti patį sunkiąjį ligonį.

Anot daktaro Ryklio, naudingas yra vanduo, naudingesnis—oras, užvislabjau naudingesnis—šviesa.

Tas pats Ryklys sako: Mēs neesame žuvys, ale esame oro ir šviesos sutvėrimai. Oras ir šviesa ne tik užlaiko mūsų gyvybę, bet dagi gydo susirgus.

Meilutis Skaitytojau! Man regis, tu pats esi patyręs, juog saulė ne tik žemę šildo, ne tik sujudina visus sutvėrimus, ale dar yra žmogaus gydytoja. Kas nežino—kaip augščiau sakiau—kokia yra saulės šviesos įtekmė ant žmogaus sveikatos! Bet atverskime kitą pusę. Prisižiurėkime į bėdnius žmones, kurie nemato saulės šviesos par kiaurus metus. Eikime tamsiomis, vingiotomis gatvėmis didelių miestų, užkreipkime į tamsius, nešvarius ir drėgnus kiemus, į darbininkų butus, kame oras yra prisigėres visokių smarvių. Galopi nužengkime pažemiuosna, kame yra sudėti: bulvės, rauginti burokai, kapustai ir tt., kame par visus metus žmogus ant žmogaus guli,—sakau, padarykimė tai ir ką paregėsime tenai? Paregėsime apkerpėjusias, išpurpusias, išblyskusias ir nukeipusias žmogystes, mėlynais paakiais, storomis nosimis ir išverstomis lupomis, švino veidais, išputusiais pilvais ir laibomis, silpnomis kojomis.

Nepasiekia tų nelaimėlių nei sveikas oras, nei šviesa. Jie gyvena kaip prakeiktos velės *) pragaro dugne, e nemaž ne kaip žmonės XX apšviesto šimtmečio. Jie nežino, kas tai yra sveikata!

Meilutis Skaitytojau! Ar tu esi kuomet regėjęs, važiuodamas nuo kalno miestan, aibį pabriky, kurie stovi paskendę dumuose, apskretę suodimis ir aptekę anglių dulkėmis? Ar tau prisiejo kadanors tyčiomis, ar netyčiomis pabuvoti darbininkų kvartale kokios pilsetos ir regėti pačiam savo akimis visą aną varguolystę ir neapsakomą bėdnystę, kurie dvi slepias tenai po tais stogais nekeno neužtėmytos? Ar prisiejo tau regėti? Jei prisiejo, tat tu suprasi, dėlko daugiau yra ligų pas beturčius, pas amatninkus ir darbininkus, ne kaip pas labjau pasiturinčius. Šie gali sau nuomoti (pasisamdyti) sausius, augštesnius ir saulėtus kambarius, šalip plačių ir oringu gatvių, prie

*) Velė—dušia mirusio žmogaus. E siela—dušia gyvo žmogaus. Žodis dušia yra nelietuviškas.

didelių bulvarų, e anie, ne. Taigi varguoliams ir beturčiams netenka šviesos, oro ir saulės, netenka tokių gaivalų (elementų) be kurių netaukia nė vienas žvėriukas, nė vienas medis, nė viena žolytė. Kad varguoliams neišeina ant sveikatos ir maisto trukumas, apie šitą nėra nė ką kalba. Bet visgi didžiūdidžiausią įtekme ant žmogaus sveikatos turi oras ir šviesa. Teipos yra patirta, juog tuose pasiturinčių žmonių butuose, kurie yra miesto šiaurėje, randas daugiau ligonių už tuos, kurie stovi pietuose tos pačios gatvės. Įdomu, kad laidojamųjų vežimu visuomet laiko daugiau šiaurinėje gatvės pusėje, neg pusdieninėje. Čia ir įvyksta patartė: „Kur saulė neįeina, ten daktaras ateina“.

Tataigi, Meilutis Skaitytojau, jei tu gyveni par nelaimę šlapiame, garuotame, žemame, šiaurėje stovinčiame kambaryje, stengkis kiek begalėdamas persigabenti į šviesesni, oringesni ir labiau saulėtą butą. Sumažink geriau kitas išlaidas, kad tik nusikratytumei nuo tokio gamtai priešingo gyvenimo tu ir tavo šeimyna. Sveikata yra užvis brangesnė. Jeigu jau negalėtumei niekaip permaintyti vietos ir turėtumei par dienas gyventi ir darbautis nesveikame ir blogai išvėdintame ruime, tat bent pailsio valandose ir naktimis rupinkis pabuti sveikoje trioboje, kurią nors dienos akyje saulės spinduliai pasiekia. Rupinkis, kad bent gulyklė butu visuomet iš tos šalies, iškur saulė šviečia! Kiti kambariai tegu sau butu ir iš kitos buto pusės.

Kokia tai yra miestuose daugybė dirksnialigių (sunervuotų), bekraujų, išblyškėlių abiejų lyčių! Argi randame tokius ligonis pas žmones eikštėje gyvenančius, kaip va: pas valščionis, pas kareivius, pas medininkus, pas medžiotojus? Visai ne! Užtatai, mano Skaitytojau, aš pstariu tau, kad tu pats ir tavo šeimyna naudotumeis kiekviena liuosa valanda ir eitumei prasivaikščiotu laukan, miškan, kalnuosna, pievosna. Kam turi keipti be oro ir šviesos! Palikk savo triobą po kairės, dumk geriau stačiai Dievo daržan, puikion gamton! Nejaugi tu nebeesi vertas, kad saulutė paspindėtu tau? Ji suteikia tau spēką, laimę ir sveikatą, nudažiusi tavo kraujo lašelius raudonai, stebuklingai pastiprinusi visą tavo gyslaičių tinklyną ir nuraminusi. Sakau dar sykį, be šviesos nėra sveiko kraujo, e be kraujo nėra gyvybės.

Žinios iš Lietuvos

Gaščiunai (Šiaulių pav. Joniškės parap.). Gaščiunai yra Joniškės pilija, dar tiktai keturi metai kaip įkurta. Pirmiaus buvo čia paprastas sodžius ir didelė medinė koplyčia su metiniais atlaidais Šv. Stanislovo Kostkos. Gaščiunai su keliolika aplinkinių sodžių budami atstogumo nuo 10—18 varstų lyg parapijinės bažnyčios, jau nuo seno laiko manė Gaščiunuose

įsteigti pilija, bet ilgai jų noras dėl nekurių priežasčių neįvyko. Vienok kuomet prisidėjo Joniškės klebonas, kun. Šiaučionas, ir vienas ukininkas p. Domininkas Kolbokas paaukavo savo žemę ir dalį turto rengiamajai Gaščiunų bažnyčiai, (par ką igijo tarp gaščiuniečių nemažą garbę), tuojaus pradėjo eiti kitioniškai. Daug vargo ir triuso pad jo prie įkurimo Gaščiunuose pilijos kuu. Jonas Vaitėkunas, ir ant galo tapo Gaščiunuose pilija įkurta ir neužilgo gavo bažnyčios tiesas; pirmuoju klebonu prie jos liko paskirtas kun. Vaitekunas. Toks įrengimas pilijos Gaščiunuose suteikia didelį palengvinimą vietiniams gyventojams. Gyvendami teip toli nuo bažnyčios ir neturėdami priderančiai gerų kelių, daug vargo pritirdavo, kol pasiekdavo reikalui atsitikus už 18 varstų bažnyčią. Dėltogi žmonės gėris ir atsigėrėti negali įkurimu bažnyčios. Nekarta tenka girdėti: „Kas tai galėjo mįslyti, kad mes turesime teip arti bažnyčią“.

Kaslink „apsišvietimo“ galima pridurti, kad gaščiuniečiai nėra terp paskutinių; norint atsiranda pavienių ypatų neskaitančių nei knygų nei laikraščių; bet apskritai imant, nerasime tokio sodžiaus, kad neparsiuntinētu laikraščių po vieną arba po keletą egzemplarų. Ant 14 sodžių yra parsisiųdinama 35 egzemplarai.

Susiprato teipgi gaščiuniečiai, kad pagerinimui žemdarbio, sena trilaukė ukė yra netikus ir kad butinai reikalinga yra įvesti dauglaukinės ukės sistemą; o to, gyvenant sodžiuose, joku budu padaryti negalima. Dėltogi paskutiniais metais pradėjo dalytis į viensėdijas. Išsidalino jau sodžiai: Gaščiunai, Kurmaičiai, Klopai, Vanagai, Stupurai; žada greitai išsidalinti: Andrešionai, Vėkonis, Jaučiunai, Mikšiunai.

Ukininkai išsidalyne į kolonijas, ir jau užvedę dauglaukinę ukę, sakosi, daug lengviaus galį išdirbti žemę ir daug daugiau duodanti pati žemė pelno.

Praėjusiais metais buvo parengtas puikus bažnytinis choras maišytais balsais, vadovaujant vietiniam vargonininkui, ponui Juozapui Jagminui.

Dabartinis klebonas, kun. Jonas Gaudešis, daug darbuojas, nesigaili vargo ir skatiko švietimui ir lavinimui jaunuomenės. Praėjusią žiemą buvo jisai įrengęs privatišką mokyklą, kuri apmokama tiktai buvo vaikų turtingesniųjų ukininkų, o vaikai beturčių ir bežemių buvo priimami be jokio mokesčio. Iš Šaulių pakviestas studentas-mokytojas ponas Lingvis struopiai darbuodamasis par keliatą mėnesių igijo vaikų meilę ir paragino juos prie mokslo. Lanke tą mokyklą apie 60 vaikų. Pareigas kapeliono atlikdavo klebonas, ir prižiūrėdavo mokyklos tvarką. Dėlto nenuostabu, kad tėvai, esant gerai tvarkai mokykloje, su noru atiduodavo savo vaikus į tokios mokyklos globą.

Matydamas mūsų klebonas, kaip noriai jaunuomenė jieško šviesos, ir progai atsitikus skubinas naudotis iš jos, padavė prašymą valdžiai (Kauno rėdy-

bos direktoriui liaudės mokyklų), kad leistu atidenkti ant ateinančių metų viešą Gaščiunuosę mokyklą. Duok Dieve, kad įviktų jo geri užmanimai!

Geistina, kad daugiaus atsirastu tokių klebonų, nes nevienu jaunikišcio—sodiečio užkastas talentas aikštėn išeitų, ir palengva prašalinta butu stoka mokslo vyrų.

Gaščiūnietis.

Gargždai (Telš. p.). Ežaičiuose, Gargždų parakvijos, viename kaime atsitiko šitoks priepuolis: ponas Antanas ilginis geras ukininkas, o garsesnis dar bitininkas. Bitė mažas nors vabalėlis, bet su ja išmintingai reikia elgties. Teip vieną šiltą rytą p. Ilginis, idant savo bitinyną nuganyti, savarė veršius į ją ir žasų apie puspenktos dešimties. Viskas iš pradžios buvo gerai, kol neįsilo ir bitės miegojo. Prieš pietus vienam veršiui prisiartinus prie aulio, įkando jam bitė. Tas pradėjo bėgioti po bitinyną, bliauti, kasyties ir teip nuvertė vieną aulį. Kas pasakys dabar veršio išgastį, kad jį apniko ne viena, bet spietlius bičių! Visai veršis pamišo. Puola vienur, bega bliaudamas kitur—nėra pagalbos! Teip betrasiodamas išnešiojo bitės po visą bitinyną, užkrėtė jomis kitus veršius ir žąsis. Tie bedukdami nuvertė devynis kitus aulius. Koks tada triukšmas pasidarė, negalima pasakyti! Subėgę žmonės jokios pagalbos duoti negalėjo; drąsesniejie, kurie veržės bitinynan gelbėti gyvulėlių, patis tapo bičių baisei sukasti. Iš to jie ilgai ir sunkiai įsirgo, reikėjo pašaukti kunigą su šv. sakramentais ir gydytoji

Švilpukas.

Šilavas, arba **Šidlavas**. Prisiartina didieji Šidlavo atlydai Užgimimo Panelės Švenč!, vadinami paprastai „Šiline“. Kadangi ant tų atlydų susirenka čia daugybė svieta iš visos Žemaitijos, Lietuvos ir tolimesniųjų kraštų, tai manau, kad ne bus pro šalį, jeigu pranešiu visuomenei, kaip tie atlydai bus apvaikščiojami. Prasidės jie pirmaisiais mišparais 7 rugsėjo apie 7 valandą vakaro ir bus apvaikščiojami su iškilme ir išstatymu Švenč. Sakramento par aštuonias dienas. Baigsis gi paskutiniais mišparais 15 rugsėjo apie 3 valandą po pietų. Par visas aštuonias dienas kasdiena po du sykiu: 9 valandoje prieš pietus ir 3 val. po pietu bus skaitomos meditacijos, 4 val. pašvenčiami ir uždedami brolių, arba brostų ženklai, o 5 val. mišparai. Jutrina laikysis 8 val. ryto, votiva 10, suma 11; po sumos kasdiena pamokslas, o 7, 8, 10 ir 15 rugsėjo tai ir po mišparų.

Tų pačių aštuonių dienų laike, neskaitant Panelės Švenč. Užgaimimo atlydų, bus dar apvaikščiojami: 9, 10 ir 11 rugsėjo 40 adynų atlydai su išstatymu Švenč. Sakramento nuo 5 val. ryto iki 7 valandai vakaro; 10 d. rugsėjo Marijos vardo ir Bažnyčios Pašventimo atlydai ir 14 d. Paaukštinimo šv. Kryžiaus. Visa Panelės Švenč. Užginimo oktava yra popiežiaus Pijaus VI apdovanota pilnais atlydais, kurie nupelnomi išpildant paprastus reikalavimus

(Spaviednė, komunija ir malda ant Bažnyčios intencijos).

Kiek žinau, iš Šaulių, Kurtavėnų ir Kelmės rengiasi ateiti ant tų atlydų iškilmingai su procesija 7 d. rugsėjo, iš Ariogalos ir Betigalos 9, iš Raseinių 11, iš Grinkiškės ir Pašušvio 13. Mes iš savo pusės pasirupinsime teipogi iškilmingai tas kompanijos už miestelio sutikti. Meldžiu tikrai, kad kuningelių kadaugiausiai atvyktų, idant galėtumėme susirinkusio čia svieta dvasiškus reikalus užganėdinti.

Šilavo klebonas kun. *M. Jurgaitis.*

Gargždai (Kauno g. Telšių pav.). Rugsėjo 4, vakare, netol Prūsų sienos sargybiniai kareiviai persovė Pr. Kerpę p. Gr. Milžinskienės dvaro metininką. Santemiu velionis (nabašninkas) su savo draugu, kitu metininku, pirmą kartą savo amžiuje išėjo į Prusus ko ten persinešti. Beeidamu sutiko kareivį, kurs vydamosi pradėjo šaudyti. Prieš pat namus nelaimingąjį sutiko mirtis: kulka pataikė į šoną—ir jaunas dar, žaliukas vyrukas, kaip ažuolas, pagruvo. Jo draugas gyvas pateko kareiviams į nagus. Velionis paliko po savęs ašarų klonį—beraudojančią pačią su keliais vaikais.

Šikšna.

Garliava (Senap. apskr. Suv. gub.). Per kalvio Ramanauskio vestuves atėjo iš Zapiškių burys pasileidusios jaunuomenės, pradėjo gerti, blazgatyti ir jaunas mergaites piktinti. Kad viena iš jų Rinkevičaitė pasipriešino jiems ir nenorėjo su jais užsiimti, tai jie labai ją sumušė. Broliui Rinkevičaitės, kurs norėjo už seserį užtarti, irgi teko su lentgaliu per pakaušį. Ar tai gražu, kad apie lietuvius katalikus jaunikaičius tokias nemalonus žinias reikia rašyti?

Motiejus ir Andrius.

Buvę paskirti Vilniuje **socijologijos skaitiniai** 22—24 š. m. **tapo atidėti** ant tolesnio laiko.

Iš Žitomiro vyskupijos.

3 rugsėjo m. d. Lucko katedroje katalikų tikyba priėmė pravoslavų kunigas zokaninkas Chondru. Akivaizdoje J. M. Zitomiro vyskupo Niedzialkovskio, kanoniko Stankovski'o, daugumo kunigų ir žmonių, kunigas kapelanus Jarzymovski priėmė nuo Chondru katalikiškos tikybos išpažinimą, po to J. M. Vyskupas suteikė naujam katalikui palaiminimą į naują gyvenimo kelią.

Kunigas Chondru gimė 1877 m. Kišiniovo mieste Besarabijos gubernijoje. Pabaigė dvasišką pravoslavų seminariją, paskiaus augštesnę dvasišką mokyklą Bukarešto mieste Rumunijoje. Išten nuvyko į Graikiją ir įstojęs į Atono klostorių tapo išventintas į pravoslavų kunigus. 1901 metais pagrižo Rusijon, tarnavo kaip šventikas Minsko, Kazaniaus ir Vilniaus miestuose. Vilniuje jis buvo pravoslavų dvasiškos seminarijos sekretorium. Perkeltas į Voliniaus guberniją, darbavosi Grigorjev'o, Dubreno, Zago-

rovsko ir Mielecko klioštoriuose. Įsigilinę į tikybos mokslą, pažino katalikų tikybos tikrumą; todėl ją ir prijėmė.
(„Slovo“).

Mogilevo vyskupijoje

per šiuos metus iš pravoslavijos į katalikiją perejo 30 tukstančių įpatų, daugiausia valstiečių.

Iš Žemaičių Vyskupijos.

6 rugpjūčio m. d. Betygalos parakvijoje pas savo brolių mirė Šeduvos dekanus Radviliškio klebonas a.a. kun. Eligijus Dulevyčius. Palaidotas ant Radviliškio parakvijos kapų 9 rugpj.

Žinios iš visos Rusijos.

Peterburgas. Francijos, Anglijos, Amerikos, Vakarų, Japonijos, Belgijos, Austrijos ir Vokietijos valdybos išreiškė papeikimą prieš pasekesinimą ant ministrų pirmininko p. Stolipin'o gyvybės, o vienkart džiaugsmą, kad ministeris gyvas išliko. Tasai papeikimas, išreikštas progresyviškųjų šalių valdybų, turi šitokioje gadyneje didelį dorišką žymėjimą.

Varšavos arcivyskupas padavęs skundą į vidaus dalykų ministerį ant kareivių, kad ant Varšavos gatvių iškrato katalikų dvasiškiasias įpatas. Tokias pat kratas daro pas praeinančiųjų gatvėmis ir kitų tikybų įpatų, tiktai pravoslavų dvasiškijos neliečia.

Valstybės kontrolėris pareikalavo, kad Liublino ir Siedleco gubernijose panaikintų visas tas pravoslavų parapijas, kurių parapijonai perėjo į katalikų tikybą. Cerkvės tenai pasiliko visai tuščios (be parapijonų), nėra kam taisyti jų, o izdas neturįs reikalo užlaikyti jas. Tame krašte daugiau ne 200 tukstančių iš pravoslavijos perėjo į katalikiją. Bet šitą kontrolėriaus nusprendimą apskundė Cholmo konsistorija ir sinodas, paturėdami reikalingumą užlaikyti tas parapijas. Byla perduota į ministrų tarybą.

Vidaus dalykų ministerija išsiuntinėjo gubernatoriams cirkuliarą, kad būtų išaiškinta valstiečiams, juog be naujų rinkimų nebėr galima sušaukti Dumą iš tų pačių atstovų, todėl valstiečių nusprendimai (prigovor) šiame dalyke yra visiškai betiksliai. Naujų rinkimų laikas dar nėra nuspręstas.

Neretai atsitinka, kad valstiečiai užstoja už kurstytojus, neleidžia policijai jų areštuoti, užpuola ant policijos ir sargybinių, kartais juos sužeidžia, o retkarčiais net ginklus nuo jų atima. Todėl ministeris įsakė policijai nepasiduoti užpuolikams, bet priešintis iš paskutiniosios, ginklų nesigailint.

Dvinske sargybinių vyresnysis (starši stražnik) už išgvaltavimą mergaitės pasmerkta areštantų rotomis ant 5 metų.

Gardyne neseniai laikyta žydų socialistų partijos („Bundo“) taryba išleidė nusprendimą, užginantį partijos organizacijų sąnariams užpuldinėti ir plėsti bankus, monopolius, pačtas ir pašalines draugijas ir įpatas.
(Kov. Tel.).

Vilniujė pasmerkta išsiųsti į ištrėmimą kareivis Ramazanov už agitaciją (kurstymą).

Už prikalbinėjimą pereiti iš pravoslavijos į katalikiją kaltinama Nalibokų ir Lubešavo klebonai (Minsko gub.). Abudu paduota teisman.

Kalvarijoje (Suvalkų gub.) areštuota buvusis Dumos atstovas lietuvis Vitkauskis. Bet tuojaus vėl jį paleidė.

Mintauja. Vokiečių mokyklų sąjunga atidengė, valdybai leidžiant, vieną mokyklą su vokiška išguldomąja kalba. Vokiečių laikraščiai labai tuom atsitikimu džiaugiasi, pranašaudami busiant atidengtą ištisią eilią panašių mokyklų Pabaltmario krašte vokiškai kulturai platinti.

Tukumo, Talseno ir Grobyno pavietuose atsitinka užpuoliai ir plėšimai, daugiausiai ant karčėmų, kurias maištininkai, grumodami, uždarinėja.

Smolensko gubernijoje pravoslavų šventikas (popas) Čaplin atstatytas nuo vietos už agitaciją.

Lomžos gubernijoje valdyba uždarė 18 monopolijų, dėlto kad pripažino negalima esant apsaugoti jas nuo išplėšimo.

Varšava. 16 rugpjūčio keturi ginkluoti, grumodami revolveriais, pasijėmė iš valsčiaus raštinės 200 pasportų blankų ir pasisakė pinigų nereikalaują. Gal tai buvo tikrieji cicilikai.

Ryga. 18 rugpjūčio areštuota Mintaujoje revoliuacijonėrius Riazanski; atvykusi mergaite, umai pagrižo Rygon. Šnipai pasekė paskui jos į jos kambarius, kuriuose užtiko seniai besislapstantį sukilusiųjų Kuršo valstiečių vadovą Kroderį. Jį sujėmė, prisitaisiusį rytoj bėgti užrubežin.

Čenstakava. 19 rugpjūčio ant Liutmos ir K^o fabrikos kasos užpuolė 17 ginkluotų, sugriebė 11 tukstančių rublių, iššovė į orą ir pasislėpė.

Valstiečių bankas per 2 paskutiniu mėnesiu nupirko, išdalinti tarp valstiečių, aplink 1500 dvarų už pusantrą milijono rublių. 12 rugpjūčio m. d. išėjo Viršiausis paliepinimas dalinti valstiečiams kaikiurius Ciesorieus Giminės dvarus (udielnija zemli). Valstiečiai gaus tas žemes išsimokėtinai tai yra: reiks jos išpirkti per paskirtą laiką. Kadangi bemažko ne visas paminėtų žemių plotas tebėr po miškais, tai šiandien tik aplink 2 milijonu dešimtinų tegalima butu išdalinti valstiečiams. Ciesoriaus giminės žemės daugiausia randasi Archangelsko, Vologdos, Simbirsko ir Samaros gubernijose, tai yra: pačiuose šalčiau-

siuose žiemuose ir tolimiausiose Europėjiškės Rusijos rytuose. Lietuviai ner ko nei svajoti apie išsigabenimą į tokias tolybes, antra vertus—už pinigų juog ir savame krašte galima gauti žemės, o pagaliaus žemė bus dalinama pirmučiausiai vietiniams gyventojams; tai prie lietuvio šiūom atveju dar nepreis. Ciesoriaus Giminės dvarų Lietuvoje neesą. Kaukazo, Krimo ir Bėlovėžo girių kraštuose esančių Ciesoriaus dvaru neleista dalinti valstiečiams, teippat ir miškų (bet jeigu koks miško gabalas butu įsikišęs į svetimą žemę, tai toksai gabalas galima perleisti valstiečiams).

Žinios iš užrubežio.

Vokietija. Anandai Essen mieste atsilaike visotinis Vokiečių katalikų susivažiavimas. Vokietijos katalikai, kasmetą susivažiuoja kokiame-nors mieste. Tokie susivažiavimai atneša jiems daug gero, duoda progą apsvarstyti jų reikalus ir labai pakelia katalikišką dvasią. Siūmetinis susivažiavimas beveik vienutina užsiėmė darbininkų reikalais. Susivažiavimo pirmininku tapo išrinktas kardinalas Fišer, kolonijos arcivyskupas. Po Mišių šventų tapo įrengta eisina arba procesija par miestą, dalyvavo joje apie 40 tukstančių darbininkų. Po to 420 katalikiškų draugijų puikioje eisinoje su savo veliavomis ėjo pro kardinolo Fišero šalį, idant par tat išreikšti jam savo pagarbą. Šventasis Tėvas Pijus X atsiuntė susivažiavimui savo palaiminimą. Daug buvo kalbėta bylų. Baronas fon Tvikel savo prakalboje pažymėjo, kad darbininkų ir valsčionių reikalai yra vieni ir tie patys. Darbininkų Sąjungos raštininkas ponas Gizberts pasakė, kad darbininkai supranta Katalikų Bažnyčios rūpesnį kaip pagerinti jų buvį ir kad darbininkai nevirsta taip žabalai į socialistus.

Francija. Šventasis Tėvas leido prie Francijos vyskupų grometą, kurioje Jis pataria tvirti katalikiškus valsčius; kad katalikai veikingiaus galėtu tvirti prieš valdžios persekiojimus. Francijos Seimas davė valdžei galę apimti visą bažnyčių turtą ir pačias bažnyčias, teip kad katalikai gali palikti be bažnyčių.

Bulgarija. Tarp Bulgarijos ir Turkijos kilo vaidai. Turkija išreiškė Bulgarijai savo papeikimą, kad Bulgarijos miestuose kilo Graikų skerdynes. Bulgarija atsakė labai aštriai, kad Turkija nesikištu į nesavo reikalus, tegu Turkija pati padaro tvarką Macedonijoje.

Brazilija. Rio-Janeiros mieste buvo susivažiavimas visos Amerikos respublikų. Tokių susivažiavimų jau buvo du: 1889 Vašingtone ir 1902 metuose Meksikoje, bet nieko gero nebuvo tenai nutarta. Teip-pat ir dabartinis susivažiavimas buvo suvis bergždžias. Priežastis yra ta, kad Pietinios Amerikos

respublikos bijo pakliuti po Suvienujų Valsčių įtekmės.

Kreta. Kretos gubernatoriumi yra Graikijos karalaitis Jurgis vardu. Paskutiniuose laikuose Kretos gyventojai pradėjo jo nemegti, reikia jieškoti kito gubernatoriaus, bet nelengvas tai dalykas. Kalba, buk buvusysis Graikijos ministrų pirmininkas Zaimis graičiausiai galesias tapti Kretos gubernatoriumi.

Berlinas. 17 rugpjūčio Počdamo mieste buvo krikštynos Vokietijos ciesoriaus anuko, kuriam davė šiuos vardus: Vilhelmas-Fridrikas-Pranciškas-Juozapas-Kristynas-Olafas. Po krikštynų ciesoriaus numuose buvo iškilmingi pietai; Ciesorius pasakė bylą savo anukui ant garbės.

New-York. Iš Pietinės Amerikos praneša, kad tenai dar nepasibaigė žemės drebėjimai. Laikas-nuolauko žemė užninka linguoties; žmonės iš tos baimės apleidžia namus ir bega į laukus.

Karaliaučius. Čionai sustreikavo uosto darbininkai ir streikas lig šioliai tebesitęsia. Susistabdė visokias prekystės judėjimas. Grudai genda ant lietaus, nuostolio labai daug.

Į Gerb. „Nedėldienio Skaitymo“ Redakciją.

Liudnu, jog ir „Nedėld. Skait.“ pradeda tilpti melagingos žinios, kaip tai iš Pabiržės № 33: „pas mus žmonės turtingi, bet labai tamsūs, retai kur at-rasi knygutę, o dar rečiaus laikraštį. Bet užtat alu-čio naminio iki valiai“ p. V-nys.

Žinia neteisinga kenkianti geriems norams kaip žmonelių, teip ir jų dvasiškų vadovų. Pabiržiečiai neatsižymi nė didžiu turtingumu, nė tamsumu; kas link turtingumo, yra pas mus visokių: yra ir gerai pasiturinčių, yra ir vos pramintančių. Kas-gi link tamsumo, tai pabiržiečiai gali kitiems šviesti ipač reikaluose visuomenės—jie dar pernai iškovojo sau kataliką raštiniką ir mokytoją Gulbinuose. Meluoja p. V-nys, kad parapijoje sunku surasti „knygutę, o dar sunkiaus laikraštį“. Į Pabiržę ateina lig: 60 egz. „Nedėldienio Skait.“, 20 egz. „Šaltinio“, 15 egz. „Ukininko“, 5 egz. „Šviesos“, net keletas egz. „Naujosios Gadynės“. Prie bažnyčios yra įsteigtas knygynas ir parapijine skaitykla. Žmonės noriai skaito, ir sunku gal rasti grįtelę, kurios knygute neaplankytu.

Kas link „alučio“, kurį teip aštriai p. V-nys prikiša Pabiržiečiams—turiu pasakyti, kad mano parapijoje naminį alu dirba ir—na, mėgsta, kaip ir visoje apigardoje Panevėžio ir Šaulių pav., bet girtybe Pabiržiečiai neatsižymi. P. V-nys, turi buti, rašė iš atminties,—o gal ir su netikusia specijališka intencija.

Meldžiu Gerb. Red. patalpinti mano atsiliepimą be atkaitos.

Su god. Pabiržės klebonas kun. A. Rumševiče.

STATISTIKA.

Šv. Kazimėro Draugijon 20 d. praėjusio liepos mėnesies įsirašė: J. M. Vyskupas Sufraganas Cyrtautas; Kanaunikas J. Maculevyčius; tris garbės kanaunikai: Ed. Dambrauskas, Lendsbergas ir Fedaravyčius; 7 Džiakonai: Abelių—kun. Kan. Fedaravyčius, Vėlionos—kun. Dočkus, Kauno—kun. Miežinis, Krakų—kun. Novickas, Rėtavo—kun. Jarulaitys, Šaduvos—kun. Dulevyčius, Jonišio—kun. Živatkauskas; 55 klebonai: Abelių Džiakonijos: kun. Federavyčius, kun. Kozmickas ir kun. Viksva, Batakių Džiakonijos: kun. Beresnevyčius, kun. Motuzas, kun. Misevyčius, kun. Gaigalas ir kun. Čerkeliauskas; Vėlionos Džiakonijos: kun. Dočkus, kun. Edv. Dambrauskas, kun. Bučnys, kun. Marcinkevyčius, kun. Gudzinskas ir kun. Rymeika, Aukmergės Džiakonijos: kun. Kazlauskas-Subačiaus klebonas ir kun. Tumėnas; Varnių Džiakonijos—vienas klerikas! Vieکشnių Džiakonijos: kun. Sroga ir kun. Lenkeyvyčius, Kauno Džiakonijos: kun. Miežinis, kun. Lendsbergas, kun. Olšiauskas, kun. Galkus ir kun. Pocius, Krakų Džiakonijos—vienas tik kun. Novickas, Kurso Džiakonijos—nei vieno, Ežerėnų Džiakonijos: kun. Kryžanauskas, kun. Rudminas ir kun. Žeimavyčius, Alsėdžių Džiakonijos: kun. Rubaževyčius ir kun. Jacevyčius, Panevėžio Džiakonijos: kun. Rakauskas, kun. Bizauskas, kun. Rumševyčius ir kun. Banevyčius, Rėtavo Džiakonijos: kun. Jarulaitys, kun. Vizbaras, kun. Baltrėnas, kun. Maciejauskas, kun. Durskis ir kun. Ginetas, Semigalijos—nei vieno, Utenos Džiakonijos: kun. Ordo ir kun. Masaitys, Šaduvos Džiakonijos: kun. Dulevyčius, Skuodo Džiakonijos: kun. Vaitiekunas, kun. Petreikys, kun. Stoška ir kun. Venckavyčius, Šylavos Džiakonijos: kun. Pranys, kun. Jurgaitys ir kun. Janušauskas, Jonišio Džiakonijos: kun. Živatkauskas; Seinų Vyskupijos: kun. Strymavyčius ir kun. Dailydė; Vilniaus Vyskupijos—kun. Kukta, iš Amerikos—kun. A. Milukas; 15 pilijalistų: Liubšys, Abelių Džiakonijos; Kazlauskas Kaz. Batakių Džiakonijos; Tumas—Vėlionos Dž.; —Žebrys ir Daniševyčius—Aukmergės Džiak.; Niekrašas—Vieکشnių Dž.; Kakauskas, Ulickas ir Lenkeyvyčius—Kauno Dž.; Špakauskas—Ežerėnų Dž.; Čepronas—Alsėdžių Dž.; —Baltrušaitys—Panevėžio Dž.; Matijašius ir Žagrakalys—Rėtavo Dž.; Kazlauskas Jurgys—Utenos Dž.; 3 altoristai—Volavyčius—Šaduv. Džiak., Pacevyčius—Jonišio Dž., ir Balvočius—Ežerėnų Dž.; 54 kamendoriai: Abelių Dž.: Alekna ir Jasdauskas; Batakių Dž.—tik vienas Tytas; Varnių—tik vienas Žyžius; Vieکشnių Dž.—Bublys, Didžiulys, Valančiauskas, Vaitiekunas ir Leikus; Kauno Dž.

—Kirlys, Jarošunas, Dogelys, Jankauskas ir Byla; Krakų Dž.—vienas tik kun. Vilėniškis; Kuršo Dž.; —nei vieno,—Ežerėnų Dž.—Karosas ir Špakevyčius; Alsėdžių Dž.—Ruškys, Rogožinskas ir Mieškauskas; Panevėžio Dž.—Tyškevyčius, Korzonas, Rymkeyvyčius ir Kasperunas; Rėtavo Dž.—Bikinas, Stakauskas, Šleivys, Masiulys, Rymavyčius ir Klimas; Semigalijos Dž.—nei vieno; Utenos Dž.—vienas Turauskas; Šaduvos Dž.—nei vieno; Skuodo Dž.—Vituvys ir Urbanas; Šylavos Dž.—Pauliukas, Adamauskas, Jasas ir Maliauskas; Jonišio Džiak.—Stankaitys, Tuskeyvyčius, Bružas, Bijeikis, Marma, Maciejauskas, Skorupskas ir Bublys; iš Seinų Vyskup.: Laurinaitis, Martišius, Gergelys, Krūvelys ir Arnastauskas; Profesorų 6—Žemaičių Seminarijos: kun. Januševyčios ir kun. Skvireckas; iš Seinų Seminarijos kun. Laukaitys, Vilniaus Sem. kun. Kukta, Akademijos—kun. Dambrauskas ir kun. Maculevyčius; 7 mokslaviečių kapelionai: kunigai Pronckietis, Bajorinas—iš Kauno; Stakauskas, Paltorokas, Jasienskis iš Kuršo; Mironas iš Vilniaus ir Šaulys iš Panevėžio;—vienas Jo Šventenybės Šambelionas—Žemaičių Vyskupo Sekretorius kun. Žangalavyčius.

Mateusz. Stosunki polsko-litewskie. Rosjanie na Litwie. Zydzi. Amnestija. Wilno. Druk Józefa Zawadzkiego, 1906.

Šios knygutės autorius yra apsigyvenęs Lietuvoje lenkas. Jis nori ant visados pasilikti lenku ir kitus Lietuvos „lenkus“ prie to karštai ragina. Bet saugodamos susilietuvinimo jis visgi nori, kad Lietuvos ponai butu Lietuvai naudingi. Todėl pataria jiems, idant rupintusi pagerinti tarnaujaučių dvaruose bernų ir kumiečių buvį, ragina taipogi, kad gerai darytu ir šiaipjau lietuviams ukininkams, prieteliškai su jais apseitu, jų nebelenkintų, išsimokytu patįs lietuviškai, šelptu lietuviškas mokyklas, ligonbučius ir tt. Patarimai labai žmoniški. Jų paklausę, Lietuvos „lenkai“ daug gero galėtu padaryti mūsų žmonelėms ir be abėjo susilauktu nuo jų nuoširdžiausio ačiu.

Čia ne juokai bet tikra tiesa. Sutaisė K. S-l-s. Vilnius 1906. Kaina 10 kap.

Knygelė susideda iš 16 straipsnelių proza ir eilėmis parašytųjų. Eilių daugiau negu prozas, bet eilėse prozos kurkas daugiau negu poezijos. Garbus autorius kovoja karštai su lenkiškumu. Gaila tik kad jo satiroje maž tėra įvairumo ir tikro talento. Abejotina ar daug ras p. S-l-s skaitytojų, kurie gerėsis jo eilėmis, papuoštomis tokiais nepoetiškais išsireikškimais, kaip antai: „lenkogalių ponų“, „lenkystės uodega“ ir k. p.

Liėtuvaitė. Dramatiškas veikalėlis iš senobiško liėtuvių gyvenimo. Penkiuose veiksmuose. Parašė Jonas Ralys. Kaunas, Banaiėio Spaustuvė. 1906. Kaina 20 kap.

Turinys pilnas dramatiškumo; kalba irgi gan daili. Todėl pasikaitymui knygutė ši labai gera. Bet scenai visai netinka. Nes norint tą veikalėlį perstatyti sceniškai, reiktu penkis sykius mainyti dekoracijos. O tuotarpu veiksmai taip trumpi, kad vos beužtektu dviem trims minutoms lošimo.

Naujas ir senas elementorius. Parašė K. Strazdas. Vilniuje 1906. Kaina 8 kap.

Nauju pramintas šis elementorius regimai dėl naujo mokymo skaityti budo; senu gi dėlto, kad jame tuojau po raidžių ir sąjamų patalpinti paprastieji poteriai, kaip tai seniau buvo daroma. Pridėti paisynečiai palengvina vaikams atminti, kaip katra raidė reikia ištarti. Poteriuose išmesti senoviniai lenkiškumai; taip vieton **smėčio** padėta **mirties**; vietoj **po Pontsku Pilotu** randame: **prie Pontijaus Piloto** vietoj **šenavok tėvą ir motiną** atspausa—**guodok**. Ši knygelė turi aprobatą Vilniaus Vyskupo E. Roppo, ir dėl augšiaus išrodytų privalumų verta praplatingi.

A. J.

Redaktorius Pralotas **A. Karosas.**

Noriu **ZAKRISTIJONO** vietos prie geros parakvijos, tarnystė gerai moku, galiu giedoti. Esu nevedęs 35 m., moku dailydystę, tepliorystę, auksavimą; gerai galiu atnaujinti altoriaus ir kitus medžio daiktus, ir pagal risunko naujus išpildyti. Apie ką paliudys Girkalnio klebonas. Adresas: Raseiniai, Kauno gub. Girkalnio kleb. Baško.

Duosiu 10 rublių tam, kas suras dvejetą pavogtų (1 Ruppjučio) arklių: vienas 4 metų mėlinai laukas, paskutinė kojėlė balta per riešą, ant strėnų du baltu lopinėliu, vidutinio didumo; kitas 2 metų gelsvai-balzganus, pirmagalis augštas, palinkęs, strėnos neplačios, uodega neilga, vidutinio didumo. Mano adresas toks: Adomas Valikonis, kaimas Jodikoniai, krasa Ramygala Kauno gub. 2-2

Neseniai išėjo iš spaudos knygelės:

1) **Pirmoji išpažintis ir Pirmoji šv. Komunija.**
KAINA 5 KAP.

2) **Dangiškos laimės diena ant žemės** (Pirmosios komunijos atminimui.)— Kaina 5 kap.

Abiejų šitų knygelių centralinė sankrova **Kazimėro Rutskio** (pirmiau Juozapo Zavadzki) knygyne, Kaune.

BAŽNYTINIŲ DRAPANŲ DIRBTUVĖ

Cecilijos Baranauskytės

Kaune. Viešasis (paradny) placas. Fišero namai.

MOTERŲ LIGŲ
daktaras
J. STONKUS KAUNE.

Priiminėja Mikalojaus Prospekto ir Naujosios kėrtė, butos Vittkindo nuo 8½—10 r.;
4½—7 v. 4—2

Daktaro A. Jagdhold'o Elektroterapija ir Rentgenologija.

Ištyrinėjimas ir kiaurai peržiurėjimas su **RENTGENOSKOPO** pagalbą visokių kuno dalių ir jų ligų: krutinės, širdies, plaučių, pleurito, inkstų, puslės, kaulų gedimo ir perlužimo. Atradimas užsilikusiu kune pašalinių daiktų, kaip štai: šratų, kulku, adatų ir k. p. Gydymas su **RENTGENOSKOPO** pagalbą visokių ligų esančių pavirš kuno, kaip antai: vėžio, niežų, skaudulių ir k. p. Teipogi su **ELEKTRIKOS** pagalbą gydymas reumatizmo, nervų, apmirimo kuno dalių ir k. p. **Liepojuje.** Grudų gatvė (Zernovaja), № 42, Bonyco namai. 25—19

Daktaras A. von Forestier

specijališkas gydymas sergančių ausių, nosies ir gerklės ligomis. Nuo 12—1 valandos dieną ir nuo 6—7 val. vakarę. **Liepojus,** Grudų gatvė (Zernovaja), № 42, Bonyco namai. 25—19

J. NAUJALIO KNYGYNAS

Kaune.

SANKROVA: MALDAKNYGIŲ DVASIŠKO IR SVIETIŠKO TURINIO KNYGŲ PAVEIKSLELIŲ, ROŽANČIŲ, ŠKAPLERIŲ IR BAŽNYTINIŲ NATŲ.

Agentura „Nedėldienio Skaitymo“.